

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Remiss av promemorian **En nationell referensram för kvalifikationer för livslångt lärande**

Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF) har fått möjligheten att svara på remiss på rubricerat betänkande, ert diarienummer U2014/4373/GV. SUHF vill framföra några övergripande synpunkter. I övrigt hänvisas till vad våra medlemmar själva anför i sina remissvar.

Inledning

Arbetet med att ta fram en nationell referensram för kvalifikationer (NQF) har pågått sedan december 2009. Uppdraget har utförts av Myndigheten för Yrkes- och högskolan. Rekommendationen om den europeiska referensramen (EQF) daterar den 23 april 2008. SUHF har vid två tillfällen, i maj och juni 2011, besvarat remisser som sänts ut av Myndigheten för Yrkes- och högskolan då olika delar av uppdraget redovisats. SUHF uttryckte vid dessa tillfällen synpunkter kring förslaget på nivåindelning samt oro kring oklarheter avseende validering och kvalitetssäkring.

Det grundläggande syftet med referensramar för kvalifikationer, att främja livslångt lärande och att förbättra anställbarhet, rörlighet och social integration för arbetstagare och studerande inom EU, är angeläget och vällovligt. Det finns dock, trots det goda syftet, anledning att föra fram oro och tveksamheter kring delar av det förslag som nu läggs fram.

Synpunkter

Enligt förslaget ska den nationella referensramen regleras i förordning, det ska inkludera kvalifikationer inom det offentliga utbildningssystemet och kvalifikationer utfärdade av andra aktörer. Det ska finnas 8 nivåer som beskriver resultat av lärande i form av kunskap, färdigheter och kompetenser som är av betydelse för respektive nivå.

Att beskriva läranderesultat för utbildning har varit ett stort och kvalitetsdrivande arbete inom den högre utbildningen och ett sådant arbete kommer att vara positivt även för annan utbildningsverksamhet. ***Faran när läranderesultat för helt olika typer av utbildning ska beskrivas av nivåer är att det kan uppfattas som en jämförbarhet mellan dessa utbildningar som troligen inte alls finns.*** Den högre utbildningens vetenskapliga eller konstnärliga grund skiljer t.ex. denna utbildning från annan utbildning som ändå kan befinna sig på samma nivå. Det faktum att man dessutom menar att kvalifikationer kan ha olika tyngdpunkt på kunskaper, färdigheter och kompetenser men vid en sammanvägd bedömning hamna på samma nivå gör det inte mindre komplicerat. Om jämförelsen av nivåer endast gjordes inom ett specifikt område/fält och där användes för att förstå på vilken nivå de läranderesultat som en utbildning inom detta område ger så skulle en jämförelse

vara mycket mer okomplicerad. Det skulle då kunna jämföras med det ramverk som skapats för examina på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå inom Bolognaarbetet (QF-EHEA).

Förslaget innebär att de kvalifikationer som är författningsreglerade, kvalitets-säkrade och vars resultat av lärande anges i författningsreglering enligt förordning förs in på en viss nivå medan ett ansökningsförfarande ska användas för övriga kvalifikationer. Detta är ett högst rimligt sätt att hantera frågan såvida kvaliteten i ansökningsförfarandet och bedömningen kan säkerställas. Myndigheten för yrkeshögskolan ska hantera ansökningsförfarandet och en ansökningsavgift på preliminärt 10 000 kr ska betalas av den som vill få en kvalifikation prövad. Myndigheten för yrkeshögskolan ska också sköta kvalitetssäkring och därmed granska att nivån upprätthålls.

Några punkter som viktiga att framföra i detta sammanhang är

- att det rådgivande organ som ska bistå myndigheten får en komplicerad uppgift och det kommer att ställa stora krav på representanterna.
- att det borde fastställas vilka som ska vara representerade i rådet så att ingen oklarhet kring detta kan uppstå. Universitet och högskolor, UHR, UKÄ är alla organ som borde beredas plats.
- att det är tveksamt om konstruktionen med myndighetschefen som ordförande i rådet samtidigt som myndighetens egna utbildningar kommer att behandlas är lämplig.
- att en tillsynes liten kostnad beräknats fram för ansökningsförfarandet.
- att tio år är en lång tid för ett beslut att gälla. Både i jämförelse med hur utvärderingscyklerna inom högskolesektorn ser ut och hur YH-myndigheten fungerar där utbildningsanordnare endast ges tillstånd under ett begränsat antal antagningar som löper på betydligt mindre än tio år.
- att kvalitetssäkring är en mycket grannliga uppgift vilket inte minst visas av erfarenheter kring kvalitetssäkring av högre utbildning. I detta sammanhang är det också viktigt att alla utbildningsanordnare granskas på samma sätt, ingen ska särbehandlas.

Utöver det som framförts ovan vill SUHF påpeka att ett antal oklarheter fortfarande kvarstår. Detta gäller t.ex. frågor som om det ska krävas en minsta omfattning av utbildning som nivåplaceras. Vi tror att detta hanteras olika i medlemsländerna vilket kan bidra till ytterligare oklarheter vid jämförelser av nationella ramverk via det europeiska.

En annan fråga rör uppdragsutbildning som utförs av universitet och högskolor. Denna behöver inte nivåmässigt vara högskoleutbildning och det blir därför oklart med vilken process den ska inplaceras.

Slutligen vill SUHF påpeka att införandet av det nationella kvalifikationsramverket är en stor och omfattande förändring. En sådan måste föregås av en pilotverksamhet som utvärderas. Självklart är också kontinuerlig utvärdering och utveckling en förutsättning för en välfungerande användning av ramverket.

Enligt uppdrag

Marianne Granfelt
Generalsekreterare